

Natuur Nabij IVN Eemland

juli/augustus 2025

Stuur je foto's en/of teksten naar communicatie@ivn-eemland.nl

Het slootvissen op tweede pinksterdag trok zo'n veertig belangstellenden naar de polder in Soest. Zie verslag op p2 e.v.
Foto Sissy van Traa

Agenda IVN Eemland

- **Zaterdag 5 juli, vogeltelling** op de Westdijk in Bunschoten-Spakenburg, bij het elektrische gemaal, 09.00-10.00 uur. Elke eerste zaterdag van de maand, weer of geen weer.
- **Zaterdag 5 juli, open dag kwekerij/boomgaard** tegenover Paleis Soestdijk, Amsterdamsestraatweg, Baarn, 11.00-16.00 uur. Om 12.00 uur en 14.00 uur **rondleiding**.
Ook 13 juli, 19 juli, 26 juli, 3 aug, 9 aug, 16 aug, 23 aug, 31 aug, 6 sept, 13 sept, 18 okt (let op, wisselend op za en zo). Vanaf 5 juli bloemen plukken: 6 euro voor een gifvrij bosje bloemen.
- **Woensdag 9 juli, natuurvaart** over de Eem begeleid door gids IVN Eemland, 14 u, zie [hier](#).
- **Vrijdag 11 juli, tekenwerkgroep** in appelschuur op kwekerij/boomgaard, 10.00-13.00 uur, geef je op als je mee wil doen op tekenen@ivn-eemland.nl. Iedere tweede vr van de maand.
- **Zaterdag 12 juli, plukochtend** op kwekerij/boomgaard, 10.00-13.00 uur, **ook** op 2 aug, 30 aug, 20 sept, 27 sept, 4 okt, 11 okt. 6 euro voor een gifvrij bosje bloemen.
- **Zaterdag 2 augustus, vogeltelling** op de Westdijk in Bunschoten-Spakenburg, bij het elektrische gemaal, 09.00-10.00 uur. Elke eerste zaterdag van de maand, weer of geen weer.
- **Zaterdag 11 oktober, ontmoetingsmiddag voor alle IVN'ers** in provincie Utrecht, landgoed Code 49 (voormalig Venwoude), Vuurse Steeg 1, Lage Vuursche, 13.00-16.00 uur. Inschrijven kan vanaf half augustus via www.ivn.nl/provincies/utrecht. Zie p 11.

Lees [hier de nieuwsbrief](#) van het Geopark Heuvelrug Gooi en Vecht van juni waar het IVN Eemland bij aangesloten is.

NATUURNIEUWS VAN IVN

Zomerborrel IVN-Eemland in teken afscheid Henk-Jan Strang

Ronald Emons

● De zomer was ons op deze langste dag van het jaar goed gezind. Het was zonnig, zeer warm maar in de schaduwrijke tuin van onze gastheer en gastvrouw was het goed uit te houden. De belangstelling was ongeveer gelijk aan die van vorig jaar: zo'n 34 aanwezigen inclusief 3 leden van het bestuur en uiteraard Harm-Jan en Jos. Ook de catering was ongeveer identiek: er waren volop gekoelde dranken aanwezig en de borrelhappen waren wederom liefderijk verzorgd door Trudy en Ronald Emons. Jos zorgde er voor dat ze leuk aangekleed op tafel kwamen en zo kon het evenement van start gaan.

● Zoals dat nu eenmaal hoort verzorgde de voorzitter de aftrap met een voor zijn doen korte speech. Daarin werd door hem dank gezegd voor de geboden gastvrijheid, aandacht besteed aan het vertrek van Henk-Jan Strang (hij verhuist met zijn moeder en met zijn kinderen naar het Gelderse Laren), voortgangsinformatie verstrekt vanuit de Landelijke Raad en aandacht gevraagd voor het opstellen van het HHR van de afdeling.

● Met een toast op de groei en de bloei, mede mogelijk door de inzet van vele enthousiaste coördinatoren van werkgroepen en hun leden, gaf Ronald het stokje over aan Wim Koster. Deze had langdurig in voorgaande besturen stuivertje gewisseld met Henk-Jan o.a. op het gebied van het penningmeesterschap. Zodoende bedeede hij Henk-Jan op humorvolle wijze met wat herinneringen

en overhandigde tot slot namens de afdeling een boekenbon als dank voor de jarenlange inzet in zowel het bestuur als in de NGO-cursusleiding.

- En het mag hier best vermeld: Marjan Brouwer heeft het bestuur via de voorzitter tijdig op het aanstaande vertrek van Henk-Jan gewezen en dat geeft wel aan dat het met de onderlinge band binnen onze afdeling “snor” zit!
- Nadat ook Harm-Jan eenieder op zijn landgoed welkom had geheten en daarbij de diverse bomen van een Keltische kring in relatie had gebracht tot ieders geboortedatum begon een geanimeerd samenzijn.
- Onder leiding van de coördinator van de nieuwe werkgroep ijsvogels Paul Sevink werd nog een poging gedaan de ijsvogels op het terrein van Harm-Jan te spotten, maar de vogels bleven in deze hitte en met al die aandacht lekker op hun nestje zitten en lieten zich dus niet zien. Vele uren later ging ieder terug naar huis en kreeg de tuin weer zijn rust terug. De borrelhappen waren trouwens “schoon op”!

Slootvissen in de Soester polder: mooie opkomst

Sissy van Traa, scholenwerkgroep

- Traditioneel op tweede pinksterdag verzorgt de scholenwerkgroep het slootvissen in een sloot langs de A.P. Hilhorstweg in Soest.
- We hadden ondanks het wisselvallige weer, toch een goede opkomst! Er zijn zo'n 20 kinderen met ouders/verzorgers geweest. Er stonden dus ongeveer 40 mensen langs de sloot.
- Qua vangst: geelgerande watertor en de larven daarvan, waterschorpioenen (foto, in glas), bloedzuigers (foto, op hand), larven van de grote spinnende watertor, kikkers en kikkervisjes, vlokreeftjes, watermijten, larve van de libelle, poelslakken en posthoornslakken, visjes (stekelbaarsjes) en ga zo maar door.
- Tijdens de slootlessen hebben we zelfs een slang gespot!

Hoogzomer in de kwekerij/boomgaard

Wim Kok

● Tegenover Paleis Soestdijk heeft achter ruim 100 jaar oude beukenhagen een metamorfose plaatsgevonden. Bij de historische kwekerij/boomgaard, die 15 jaar verwaarloosd was, zijn we nu 6 jaar actief met een groep van ongeveer 20 enthousiaste vrijwilligers. Van een terrein met wat oude fruitbomen, met een aantal volledig door bramen overwoekerde heesters en met totaal onherkenbare vergraste tuindelen, is het inmiddels een weelderige zeer gevarieerde en natuurlijke tuin, waar vrijwilligers en bezoekers erg van genieten en hun waardering over uitspreken. Er zijn al vele rondleidingen gegeven, vele bossen gifvrije bloemen geplukt, groente en fruit geoogst, natuurtekeningen gemaakt, bruiloftsfoto's gemaakt, feestjes gegeven en zelfs maaltijden genuttigd.

Vrijwilligers onder de walnoot.

● Nu zijn er verjongde boomgaarden met appels, peren, kweeperen en pruimen (laag-, half- en hoogstam), een notentuin, bessen/bramentuinen, een plukbloementuin, een moestuin, twee kruidentuinen, waarvan één medicinaal, een heestermixtuin (sier, inheems en eetbaar) en verschillende wilde of inheemse bloementuinen. In de oude kas wordt gekweekt, gezaaid en er staan vijgen, druiven en abrikozen. Via graspaden en houtsnipperpaden is alles van nabij te bekijken en her en der zijn er zitjes of picknicktafels.

● De Kwekerij is een mooi voorbeeld hoe je op een biologische manier voedsel en bloemen kunt produceren, tegelijkertijd de biodiversiteit kunt vergroten en mensen kunt laten genieten. We zorgen voor een gevarieerde, ook inheemse, aanplant, we gebruiken biologische producten, stimuleren het

bodemleven, maken zelfcompost en vangen regenwater op. We stimuleren insecten en vogels door aanplant, insectenhôtels, bijenburcht, takkenrillen, nestkastjes e.d. We laten mollen en muizen hun gang gaan, zetten egels uit van de Egelopvang en zetten in april de broeihoop voor ringslangen op.

Leida achter de kleine wadi.

- Afgelopen winter is in de grote boomgaard een extra composthoop opgezet van gemaaid gras en bladeren aangevuld met paardenmest. Ook daar kunnen ringslangen gebruik van maken om in mei/juni hun eieren in af te zetten. Een week geleden vonden we een gave huid-verveling van een ringslang; die bewaren we uiteraard, net als uitgekomen eieren. Recent is het zogenaamde esdoornbosje verbeterd; een deel van de vele esdoornzaailingen is gekapt en vervangen door andere inheemse aanplant, zowel boompjes, struiken als onderbegroeiing. Het is een gevarieerd bosje geworden met een takkenril en

houtsnipperpad. Recent is ook de bijenburchttuin verbeterd met meer inheemse planten en een wadi. In de wadi staan inheemse wadi-planten, die zowel nat als droog kunnen doorstaan. In de moestuin is ruimte gecreëerd voor bijzondere groenten, zoals sopropo, augurkjes, speciale spinazie soorten en diverse soorten bonen en tomaten; ook staan er de 'drie gezusters', een combinatie van mais, klimboon en pompoen.

- Het is een goed bessen- en bramenjaar. **Honingbes, rode en witte aalbes, zwarte bes, blauwe bes, kruisbes en braam**, alle struiken hebben veel vruchten. Ook appelbomen en notenbomen laten veel vruchten zien. De diverse rassen buitendruiven dragen nu voor het eerst vrucht. Ook de druiven in de kas zitten vol; nu maar hopen dat ze daar geen meeldauw of verbranding meemaken; dus veel ventileren in de kas. We laten bezoekers proeven van de bessen, sommigen kennen de zwarte bes of kruisbes van vroeger, maar vinden deze niet meer in de winkel.

- De variatie aan insecten en andere dieren zetten we op waarneming.nl. Van de dagvlinders hebben we dit jaar o.a. al gespot: **Dagpauwoog, koolwitje, geaderd witje, citroenvlinder, kleine vos, distelvlinder, oranjepipje, kleine vuurvlinder, bruin-blauwtje, atalanta, gehakelde aurelia, bruin zanddoogje, bont zanddoogje, kolibrie vlinder en rupsen van de koninginnenpage (op venkel)**. Een kolibrie vlinder zette haar eitjes af op kleefkruid in de medicinale kruidentuin; dat laten we dus staan.

5 juli start de bloemenpluk

- We hebben dit jaar drie open dagen achter de rug (april/mei/juni). Het weekend van 7/8 juni was tevens Velt eco-tuindag. Daarnaast deden we op 21 juni mee aan de open tuindag van Groei & Bloei. Op woensdagavond 25 juni hielden we een goed bezochte midzomeravond-rondleiding, met een gezellige nazit tot het donker werd. Op zaterdag 5 juli start de zomeropenstelling, waarbij bezoekers ook zelf bloemen kunnen plukken in onze pluktuin. **Tot in september zijn we ieder weekend open, meestal zaterdag, soms zondag.** Altijd vrij toegang. Zie www.ivn.nl/afdeling/eemland. Wees welkom! **Op zondag 13 juli en zondag 31 augustus zijn er ook kinderactiviteiten** van onze scholenwerkgroep. Dan zijn ouders met jonge kinderen uiteraard van harte welkom.

Vogels kijken aan Westdijk ook bij slecht weer

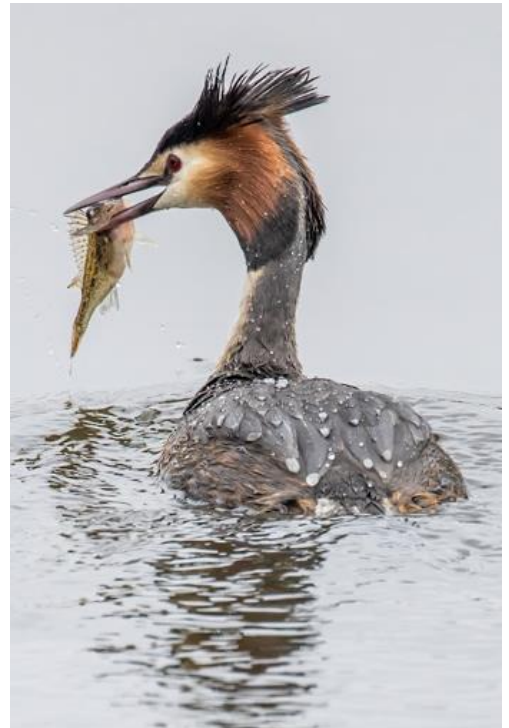
Hayo Nijenhuis

- Hieronder de waarnemingen van vogels rondom de plasjes van Vitens aan de Westdijk in Bunschoten op 7 juni 2025, tijdens de telling van 9.00 tot 10.00 uur. Het was pinksterweekend en slecht weer, waarschijnlijk de reden dat er slechts 6 personen aanwezig waren. Normaal is ongeveer 20 deelnemers. Het was op de dijk geheel bewolkt en het regende flink tot ongeveer kwart voor tien, windkracht 3 zuid en de temperatuur was +14°C. Deze keer hebben we in totaal 32 vogelsoorten geteld.
 - Jan van Duijvendijk had weer heerlijke warme dranken bij zich; dat werd erg gewaardeerd in deze koude en natte omstandigheden. Hartelijk dank, Jan!
 - Het totaal aantal waargenomen soorten vanaf 2001 is nu 164 en in dit jaar 2025 zijn 69 soorten gezien en/of gehoord. Sinds de start op 7 juli 2001 van deze ononderbroken maandelijkse tellingen, was dit de 288e keer.
 - De meeste zangers lieten zich niet (meer) horen; veel rietvogels hebben nu jongen en dus geen tijd en noodzaak meer voor veel zang. Eén uitzondering: er waren twee **rietzangers** heel actief baltsend en zingend in de weer; zij zijn bezig met de tweede ronde. Deze soort is in het voorjaar een van de eerste terug uit Afrika en begint dus ook vroeger met broeden.
 - In de lijst staat nog steeds één **bergeend**. Er zijn er de afgelopen weken steeds twee geweest: een paartje. Mijn hoop is dat er pulletjes te zien zouden zijn is (nog niet) uitgekomen. Benieuwd of het nog gaat gebeuren; ik hou jullie op de hoogte.
 - Er waren in het westelijke plasje 16 **kluten** aan het foerageren. Het zou kunnen dat er weer – net als in vorige jaren - door een of twee paartjes is gebroed; het gedrag van sommige oudervogels lijkt daarop te wijzen. Wij hebben in de afgelopen maanden veel aandacht gegeven aan het juiste waterpeil in het plasje, nadrukkelijk om deze waardevolle foerageerplaats voor de kluten in stand te houden. Het zou prachtig zijn als inderdaad blijkt dat het is gelukt!
 - Heel aardig: vlak bij de telplaats een nest met **futen**, waar de kleine koppies van de pas uitgekomen jongen tussen de veren op de rug van de oudervogel uitstaken. En van de 18 getelde wilde eenden waren er 10 pas uitgekomen pulletjes
- Graag tot de volgende keer op zaterdag 5 juli a.s.**

maandelijks telling Westdijk 2025 laatste 3 maanden

<i>soort</i>	<i>april</i>	<i>mei</i>	<i>juni</i>
aalscholver	3		40*
baardmannetje			
bergeend	7	1	1
blauwborst	2		
blauwe reiger	1	1	3
boerenzwaluw	3	2	10
brandgans	9		
bruine kiekendief	1	2	2
brilduiker			
buizerd	1	1	
cetti's zanger	2	2	1
dodaars			
ekster	1	3	3
fazant	1	2	
fuut	2	1	6
geoorde fuut	3		
gierzwaluw		2	32*
graspieper	2		
grauwe gans	75	42	9
grote canadese gans	2		
grote zaagbek			
grote zilverreiger		1	2
grutto	6	4	1
holenduif			
houtduif	3	3	3
huismus		1	2
ijsvogel			
kauw		2	
kievit	1	4	
kleine mantelmeeuw	4	6	6
kluut	6	12	16
koekoek		2	1
kokmeeuw	7	3	10
knobbelzwaan		13	
kolgans			
koolmees			

Fuut. Foto's Alexander van Twillert

Rietzanger.

soort	april	mei	juni
krakeend	19	9	2
kuifeend			
meerkoet	2	2	7
merel			
nijlgans	1	1	
nonnetje			
pontische meeuw			
putter			2
rietgors	3	2	5
rietzanger	2	4	2
ringmus			6
rode wouw	1		
roerdomp			
roodborstje			
roodborsttapuit			
scholekster		2	
slobeend	2		1
smient			
snor	2	1	
spreeuw		8	12
stormmeeuw			
tjiftjaf	1		
torenavalk			1
tureluur	2	3	5
veldleeuwrik		1	
visdiefje		3	
waterhoen	3	2	1
waterral	1		
watersnip	3		
wilde eend	14	12	18
winterkoninkje	1		
wintertaling	6		
witte kwikstaart	1	2	1
wulp			
zeearend		1	
zilvermeeuw	1	1	
zwarte kraai	5	2	6
aantal soorten	41	39	32

* geschatte aantallen

Kluut met pullen.

Bergeenden. Foto Wim Smeets

Putter

Zaterdag 11 oktober 2025 | Code49 Lage Vuursche

Save the date IVN Ontmoetingsdag 2025

Hey natuurliefhebber, kom jij naar de ontmoetingsdag voor IVN-ers die zich inzetten voor de natuur in Utrecht?

Hier moet je bij zijn! Op zaterdag 11 oktober gaan we ons laten inspireren door sprekers en en genieten van workshops in de natuur. Dit jaar in een nieuwe locatie in de bossen van Lage Vuursche: Code49. Noteer je het alvast in de agenda? De echte uitnodiging met het programma volgt!

- Laat je inspireren door gastspreker Mark Mieras
- Geef of volg een natuurworkshop gegeven door een IVN-er
- Ontmoet andere natuurliefhebbers
- Geniet van de natuur

Inschrijven vanaf half aug via:

www.ivn.nl/provincies/utrecht

ivn natuur
educatie

Wandelgidsen actief in Laag Hees en Lage Vuursche

Piet van Dijk

● De werkgroep wandelingen heeft recent twee mooie wandelingen kunnen verzorgen. De Boerderijenwandeling in Laag Hees was voor het eerst NIET in de winter en trok elf belangstellenden. De gidsen waren Marjan Brouwer en Piet van Dijk. In Lage Vuursche leidden Harry van den Deijssel en Piet van Dijk een twintigtal bewoners van het bungalowpark aan de Zevenlindenweg rond in hun omgeving.

Boerderijenwandeling Laag Hees: stop op de Staalwijklaan bij de woning waar voorheen een timmerswoning stond.

Harry geeft uitleg over de diverse grondsoorten bij een gat.

Aangetroffen in Lage Vuursche, nu al, de vermiljoenhoutzwam. In het echt roder dan op deze foto.

Het oorspronkelijke dekzand (links) verandert in de loop van de tijd in meerdere lagen.

Alleen wild zwijn houdt adelaarsvaren in toom

Piet van Dijk

- De adelaarsvaren - *Pteridium aquilinum* - is een gigantische plant die in bossen grote delen van de bodem kan bedekken. Het bovengrondse gedeelte is in feite **steeds maar één blad**. Alle varens daaromheen zijn met elkaar verbonden met wortelstokken en vormen dus één individu. Je zou het kunnen zien als een omgevallen boom, waarvan de takken uit de grond steken. In de lente komen de bladeren uit.

Adelaarsvaren bij Lage Vuursche. Foto PvD

- Het zijn drie- tot viermaal (dus steeds weer een aftakking) geveerde bladeren. In de zomer vormen zich sporenhoopjes aan de rand van het blad. Normaal gesproken zien we aan de onderkant van bladeren steeds de opvallende bruine sporenhoopjes (spori), maar van de adelaarsvaren zijn ze niet met het blote oog te zien, wel met een loepje, als een doorlopende lijn aan de achterkant van de wat omgerolde bladrand. Ze zijn afgedekt door een vliezig uitgroeijsel van de bladrand en kleine onopvallende dekvliesjes (indisium geheten, zie foto rechts).

- In de herfst sterft alles boven de grond af en **wordt de productie van de zomer als reserve opgelagen in de wortelstok**. Dit geeft in de winter een wat troosteloze aanblik. Vooral bij wat oudere bestanden kun je een dichte mat van dit zogenoemde varenstro vinden. Deze is dan zo dik en dicht dat gemakkelijk te

bedenken valt dat kieming van bomen of struiken een probleem kan vormen. Ook zou het stro groeiremmende stoffen bevatten. Andere planten hebben dan weinig mogelijkheden om daar te beginnen.

- Vooral onder lichte schaduwomstandigheden kan een echte jungle ontstaan met planten van soms wel 3 m hoog, de normale hoogte van de plant ligt tussen de 0,8 en 2,5 m. Misschien wel door de diepe wortelstokken, en het onderlinge contact kan de plant opmerkelijk goed groeien op relatief droge standplaatsen.

- De typische standplaatsen zijn loof- en naaldbossen, heide, ruige heuvelbegroeiingen wegranden en bosranden. **De kalkarme bodem is daarbij droog, zuur en licht humeus.** Adelaarsvaren is vrijwel overal in Nederland te vinden, vooral in de pleistocene zandgebieden, minder in de kuststreken en veengebieden. De plant kan een vrij agressief groeiedrag vertonen. In Lage Vuursche bijvoorbeeld zijn rond het Pluismeer grote stukken bedekt met adelaarsvaren.

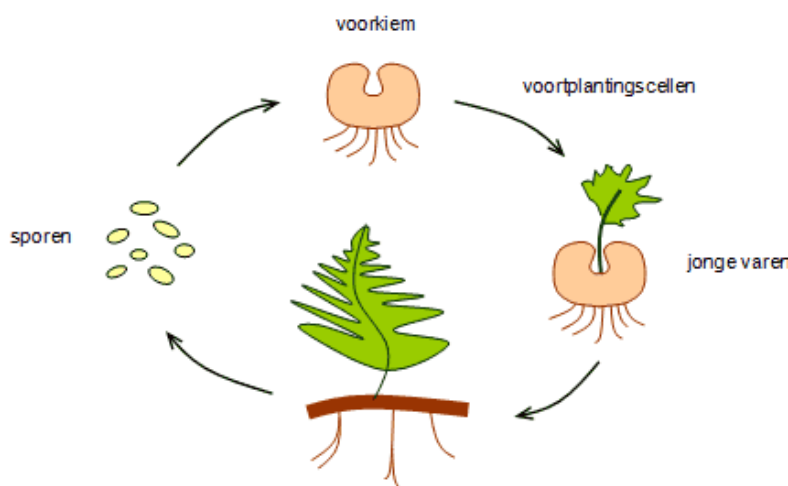
- Bij voorzichtig uittrekken van de bladsteel uit de grond blijkt het onderste wat taps toelopende deel, dat afbreekt van de wortelstok, zeer donkerbruin tot zwart van kleur. Wanneer van dit deel een dwarse en wat schuin verlopende doorsnede wordt gemaakt komt **een eigenaardig gevormde set vaatbundels in beeld**. Deze lijken wel wat op een gestileerde heraldische adelaarsfiguur (zoals op middeleeuwse wapenschilden). Sommigen zien hierin een tweekoppige adelaar, wat de naam van deze varen zou verklaren.

Voortplanting

- Varens zijn geen planten met bloemen en zaden, maar ze verspreiden zich door sporen. De sporen zijn rijp in juli of augustus en door waterdruk worden ze als het ware uitgeworpen (**uitworpmechanisme**, komt bij de meeste varens voor). Er zijn klieren die nectar afscheiden waardoor mieren gelokt worden die de sporen verspreiden. Uit een spore kan zich een voorkiem (**prothallium**) van ongeveer vijf mm groot met geslachtsorganen ontwikkelen.

- Uit het **mannelijke (antheridium)** deel komen zaadcellen die naar het **vrouwelijke (archegonium)** deel zwemmen – door een film

van regenwater of dauw - om daar een eicel te bevruchten. Hieruit groeit een nieuwe varen. Op gunstige plaatsen kan hij zich ook **vegetatief verspreiden door middel van de kruipende wortelstok.**

- Varens vormden 300 miljoen jaar geleden een belangrijk deel van de plantengroei op aarde. Prehistorische varens waren tot 30 m hoog en vormden uitgestrekte bossen, waaruit onze steenkool is ontstaan.

- Het blad van de adelaarsvaren ziet er mals uit, maar het kan voor huisdieren giftig zijn. Koeien, schapen en konijnen eten er niet van, want ze vinden het niet lekker. **Wilde zwijnen** op de Veluwe zouden hier wel raad mee weten. Ze graven de wortelstokken namelijk op om ze op te eten.

In het voorjaar begint de varen in een krulvorm.

- **Frysk** Njirrekrûd. **English** Bracken. **Français** Fougère aigle. **Deutsch** Adlerfarn. De **Latijnse** naam pteridium is het verkleinwoord van pteris, varen, dat weer is afgeleid van het woord pteron, vleugel. Aquilinum of aquila betekent: van een adelaar.

- Jonge scheuten werden vroeger als sla gegeten. Ze werden ook gekookt en als asperges bereid. Het eten moet worden

ontraden, want met name de oudere bladeren zijn giftig door *thiaminase*.

Bronnen

Natuurscheurkalender 2024 Roel Diepstraten / Flora van Nederland.nl / Wikipedia / Elsviers gids van varens, mossen en korstmossen, 1983 / Landelijk Nederland, Encyclopedie van natuur en landleven, Reader's Digest, 1977 / De-Veluwenaar.nl

NATUURNIEUWS UIT DE REGIO

Kom op bezoek bij 100-jarige bijenhoudersvereniging

Dick van Markus, Bijenhouders Baarn

- De Bijenhoudersvereniging in Baarn viert dit jaar haar 100-jarig bestaan!

- We vieren dit met het publiek tijdens de **14^e Landelijke Open Imkerijdagen op zowel zaterdag 12 als zondag 13 juli**. Op beide dagen kun je van alles te weten komen over honingbijen, kun je met je neus bovenop het oogsten van honing staan en het proeven! Schaf een pot Baarnse honing aan en plak daar jouw eigen ontworpen honingetiket op. Ter gelegenheid van het dit eeuwfeest zijn er extra attracties. Zo is er onder andere een puzzeltocht uitgezet waarin je jezelf kunt testen op jouw bijenkennis.

- Krijg je trek, dan staan er warme poffertjes klaar, uiteraard voorzien van de heerlijke Baarnse honing. Ook drankjes zijn verkrijgbaar.
- Bezoekers zijn welkom in het leslokaal en in de bijenstal in de natuurtuin op het terrein van het Natuur- en Milieucentrum De Groene Inval. Verkleed jezelf als imker met een imkerkap op neem zonder gevaar een kijkje in de bijenkast. Daarbij vertellen de imkers je graag over de wondere wereld van honingbijen en de bijenproducten. Ook de solitaire (wilde) bijen ontbreken daarin niet.

Belang van bijen

- Insecten en in het bijzonder bijen zijn volop in het nieuws. Vooral hun leefomgeving en daarmee het aanbod van dracht ofwel voedsel staat onder druk. Bijen zijn onmisbaar, met name omdat zij als bestuivers van groot belang zijn voor vele soorten groenten en fruit. Maar ook voor bloemen, planten en bomen in onze natuur. Het is daarom van groot belang onze omgeving zo BIJvriendelijk mogelijk te maken. Bijvoorbeeld door het aanplanten van BIJ-vriendelijke planten. Een gevarieerd sortiment is ter plekke verkrijgbaar. In de natuurtuin kun je van alles zien groeien en bloeien.

Mooie hobby

- Tijdens de Open Imkerijdagen openen we deuren die normaal gesloten blijven voor publiek en nemen we samen een kijkje in de bijenkast. Je zult zien dat bijenhouden een

geweldig hobby is waar veel bij komt kijken.

De koningin is hier groen gestipt. Groen geldt voor de geboortejaren die eindigen op 4 en 9 (zie inzet). Elke vijf jaar keert dezelfde kleur weer terug omdat een koningin maximaal vijf jaar leeft. Omdat dit een recente foto is, is deze koningin dus van 2024.

- We nodigen je daarom graag uit in:

De Groene Inval, Geerenweg 8, Baarn. Op beide dagen open van 11:00 – 16:00.

- Zowel lokaal als tuin is rolstoelvriendelijk. **oegang is gratis!**

<https://bijenhoudersbaarn.nl/open-imkerijdag/>

Ook open imkerijdag op kinderboerderij De Veenweide in Soest

- De Landelijke Open Imkerijdagen vinden elk jaar in juli op plaats, meestal in het tweede weekend. Ook op kinderboerderij De Veenweide aan het Vedelaarpad 53 in Soest is er een open dag rond een kraam met producten op zondag 13 juli van 13.00 tot 16.00 uur.

Stap in de schoenen van de boswachter

Persbericht Utrechts Landschap

● Tijdens de Utrechtse Natuurdagen op zondag 13 juli kun je ervaren hoe het is om boswachter te zijn. Hoe zet je de natuur op 1 als er tegenstrijdige belangen zijn? Ook kun je de natuur bekijken vanuit een bijzonder perspectief: van grote hoogte als veldleeuwerik. De publieksdag van Utrechts Landschap is gratis en biedt inspirerende en leerzame activiteiten voor jong en oud. Iedereen is van harte welkom tussen 10.00 en 16.00 uur op Park Vliegbasis Soesterberg.

● Ontdek de Utrechtse natuur met excursies, activiteiten en verrassende ontmoetingen. Ga op pad met een boswachter, knutsel met je (klein)kind een bij of speel het grote Dilemma-spel. Laat je verrassen door de verhalen, dieren en planten op een plek vol natuur en geschiedenis. Alle activiteiten vinden plaats in en rondom het sheltergebied op de voormalige vliegbasis, **te bereiken via de Hertenlaan in Den Dolder**. Er is daar beperkte parkeerruimte, dus kom vooral op de fiets. Meer informatie en het programma is te vinden op utrechtsenatuurdagen.nl.

Kom kijken, doe mee en verwonder je!

● Heb je altijd al willen weten hoe het is om boswachter te zijn? Dat kan tijdens de Utrechtse Natuurdagen. Stap in de schoenen van de boswachter en speel het Dilemma-spel. Ervaar

welke keuzes de boswachter maakt. Hoe zet je de natuur op 1, zodat niet alleen mensen, maar ook dieren, bomen en planten de ruimte krijgen? Wie geef je voorrang en waarom?

- In een VR-experience kun je rondzweven als veldleeuwerik. Je krijgt de kans om de meest kwetsbare natuur van grote hoogte te bekijken. Met eigen ogen zie je wat er gebeurt in het broedseizoen langs de landingsbaan. Een unieke kans. Even verderop kun je in de geheimen van de nacht duiken. Normaal gesproken mag je 's nachts het bos niet in, maar vandaag kun je voor één keer de nachtelijke bewoners ontmoeten. Een bijzondere belevenis!

Ga op verkenning

- Deskundige gidsen van Utrechts Landschap nemen je tijdens een wandelexcursie mee door het bijzondere landschap van de voormalige vliegbasis. Ga je liever op je eigen tempo op pad? Volg dan een van onze uitgestippelde routes en leer onderweg alles over deze schatkamer van erfgoed en natuur. Eenmaal terug in het sheltergebied kun je genieten van een hapje en een drankje. Ook kun je daar meedoen aan een prijsvraag om een insectenhotel te winnen.

- Kom ook naar de Utrechtse Natuurdagen op zondag 13 juli op Park Vliegbasis Soesterberg. Kies uit het brede aanbod van activiteiten en beleef de Utrechtse natuur van haar meest verrassende kant. Meer informatie is te vinden op utrechtsenatuurdagen.nl.

Veldleeuwerik. Foto Boris Lemereis

Nature journaling: teken, schrijf, meet en tel

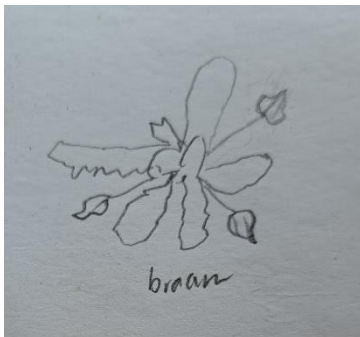
tekst en foto's Piet van Dijk

● Natuurvereniging KNNV Zeist, Heuvelrug en Kromme Rijn hield op 18 mei een biodiversiteitsdag op Park Vliegbasis Soesterberg (ik vind het geen park, maar een natuurgebied, maar dat terzijde). Ik volgde daar een workshop 'nature journaling', gegeven door Anne van Emmerik die hier al vele jaren ervaring mee opdoet. Het is een heel verrassende manier om anders en beter naar de natuur en te kijken en vooral: beter te onthouden wat je hebt waargenomen!

● Wat is nature journaling? Eigenlijk zegt deze Engelse term het al: een journaal maken van de natuur. Met andere woorden: je gaat niet alleen met verrekijker en veldgids de natuur in, maar ook met potlood en papier en als je wat gevorderd bent: ook met kleurpotloden of verf. „Het begint met kijken wat je ziet”, zegt Anne. „En dat ga je vastleggen. Of wat ik hoor: teken maar eens een vogelgeluid, probeer het eens te visualiseren. Je gaat beter luisteren als je dat moet proberen in een beeld te vangen. Ga niet meteen op internet of in een gidsje zoeken.”

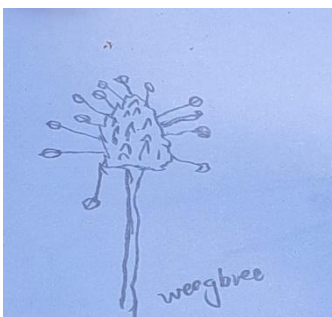

● De basis is tekenen, schrijven, meten en tellen. „Dat doet je door verdiepende observaties”, legt Anne uit. „Vraag je eens af: wat zie ik als ik bijvoorbeeld naar een vogel kijk? Wat voor vragen komen er bij je op, wat roept het bij je op? Wat weet je er al van? Maak verbindingen, ontdekt patronen, merk verschillen op en gebruik je fantasie.”

● Bij het opzetten van een nature journal – een natuurdagboek zou een goede vertaling kunnen zijn – geeft het ook houvast om metadata op te schrijven: datum, plaats, tijd, het weer, de windrichting. „Je kunt je notities aankleden met bijvoorbeeld titels, pijlen, kaders, pictogrammen. Maak het visueel. Luister bij een vogelgeluid naar het ritme, het volume, de hoogte. Probeer het geluid eens met je hand na te doen, teken het eens uit, zet er letters bij. Waar doet het je aan denken? Noteer het.”

● Teken van bijvoorbeeld een vogel – heel lastig als die beweegt – maakt je oplettend op de grootte van de vogel, de vorm van de snavel, de plaatsing van de ogen. „Ik kijk wel eens een kwartier lang naar een vogel, naar het patroon van z'n veren, de kleuren, hoe hij beweegt, wat ie doet, welke geluiden hij maakt. Als je de vogel op naam hebt gebracht en je blijft een poosje kijken, en vervolgens ga je dat vastleggen: geheid dat je de volgende keer de vogel meteen herkent.”

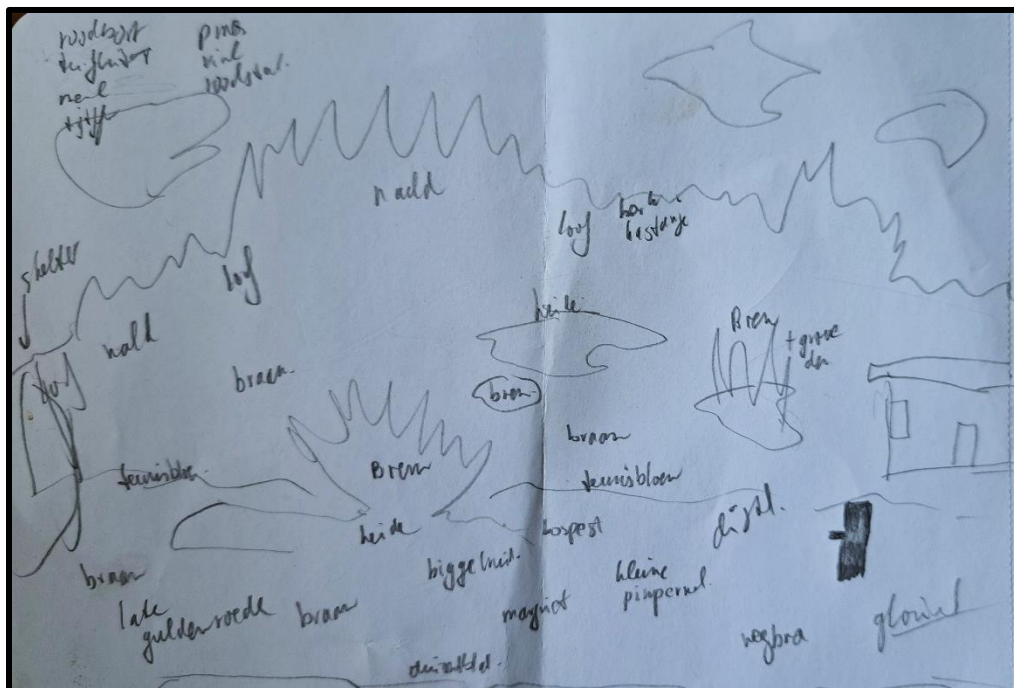

Weegbree nagetekend.

- Goed kunnen tekenen is niet voor iedereen weggelegd. „Dat maakt helemaal niet uit”, zegt Anne. „Je tekent niet voor een ander maar voor jezelf. Hoe vaker je het doet, hoe beter je erin wordt. Kijk naar verhoudingen, naar de lichtval, naar hoeken, vormen. Verbeter je tekening als de vogel ikop bijvoorbeeld te groot is. Voeg dan later details toe door detaillering en kleuren aan te brengen. Teken de vogel in verschillende verhoudingen of perspectieven. Nature journaling geeft niet alleen heel veel plezier, je leert echt beter kijken en details ontdekken. Ik ben ervan overtuigd dat het daardoor veel beter in je brein blijft hangen. En je bouwt een prachtig archief op.”

Willekeurig gekozen beeld in het sheltergebied van Park Vliegbasis Soesterberg.....

...en hier een getekende visualisatie van zaken die me zijn opgevallen. Deze tekening kan natuurlijk eindeloos worden verfijnd met observaties en bijvoorbeeld worden ingekleurd. Het is een begin.

Soorten Challenge: 1063 soorten in Soest, 496 in Baarn

Persbericht Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (bewerkt)

- Tijdens de Soorten Challenge 2025 gingen inwoners van negen gemeenten op en rondom de Utrechtse Heuvelrug van 17 tot en met 31 mei op pad om zo veel mogelijk verschillende planten-, dieren-, paddenstoel- en insectensoorten te spotten.
- De gewone meikever was de meest waargenomen soort, gevolgd door de viervlek (een libel) en de gekraagde roodstaart (een zangvogel). Er werden 12 zeer zeldzame soorten op de Utrechtse Heuvelrug gevonden, waaronder de witkraagduifmot en de zwarte sachembij. Van alle waargenomen soorten waren de planten met 470 soorten het best vertegenwoordigd, daarna de nachtvlinders en de kevers.
- De gemeente Utrechtse Heuvelrug mag zich het komende jaar de 'Meest biodiverse gemeente van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug' noemen. In die gemeente zijn tijdens de Soorten Challenge 2025 de meeste verschillende soorten waargenomen: 1557 soorten, gezien in 6657 waarnemingen door 676 waarnemers. Tweede werd Amersfoort, derde De Bilt.

Bossnelloper. Foto Pascal Losekoot

- Soest scoorde een vierde plek met 1063 soorten, gezien in 2962 waarnemingen door 269 mensen. Baarn scoorde de achtste plek met 496 soorten, gezien in 1495 waarnemingen door 203 waarnemers.
- De waarnemingen gaven de waarnemers door via waarneming.nl of de app ObsIdentify. Met deze actie streden de gemeenten op een sportieve manier om de titel 'Meest biodiverse gemeente van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug'.
- In totaal zijn er in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug en de omliggende gemeenten meer dan 3.000 soorten waargenomen, door ca. 2500 personen. Er zijn ruim 32.300 waarnemingen doorgegeven.

De volgende nieuwsbrief Natuur Nabij wordt in verband met vakantie van de secretaris in september weer een gecombineerd nummer september/oktober. Stuur je kopij naar communicatie@ivn-eemland.nl